

Vedlegg 1. – Barnehagens arbeidet med de 7 fagområdene

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter

Mål:

- Alle barnehager og skoler vektlegger språkutvikling og leseferdighet.
- Alle foreldre og foresatte motiverer og stimulerer barna til lesing.
- Alle barn i Bodø leser godt – og leser mye.

Metode:

- Synge og arbeide med rim og regler som er tilpasset barna.
- Lese og fortelle fra bøker.
- De ansatte skal samtale med barna og benytte alle dagliglivets aktiviteter til dette.
- Legge til rette for sosialt samspill i gruppa, lek og rollelek.
- Vektlegge muntlig fortelling – både for voksne og barn.
- Legge til rette for «lekeskriving» og «lekelesing», bokstaver og tall.
- Tras brukes for å kartlegge det enkelte barns språkutvikling. (2-5 år). Observasjonene dokumenteres og vi vil samarbeide med foreldrene om det vi registrerer.
- Bruke Språksprell som er metodiske språk leker for 4-6 åringer.

2. Kropp, bevegelse, mat og helse

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Mål:

- Barna blir glad i, og har lyst til, å bruke kroppen sin.

Metode:

- Barnehagen skal bruke uteområdet til grovmotorisk lek; løpe, klatre, sykle, bygge i sandkasse, balansere, ake, gå på ski.
- Barnehagen skal gi barna muligheten til å øve opp finmotorikken gjennom aktiviteter som f.eks., bygge med Lego, perling, tegning, spill, og ulike formingsaktiviteter.
- Barnehagen skal være ute på tur i nærmiljøet. Barna skal få erfaring med variert terreng og ulike typer vær, gjennom de ulike årstidene.
- Barna skal få tid og mulighet til å øve på å kle på seg selv.
- Barna skal få erfaring med bevegelsessanger, rim, regler, dans, drama.
- Barna skal få delta i matlaging – og få innsikt i matens opprinnelse.
- Måltid – Barna skal få smøre egen mat og velge pålegg.
- Det gjennomføres samlingsstund og hvilestund. (Gir barna vekslning mellom aktivitet og ro).

3. Kunst, kultur og kreativitet

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Mål: Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.

Metode:

- Barnehagen setter av tid og rom til skapende aktiviteter.
- Barna gis tilgang til ulikt materiale og verktøy
- Barnehagens ansatte oppmuntrer og stimulerer barna til å iaktta detaljer i møte med natur og fysisk miljø. For eksempel gjennom å studere farger og endringer i naturen, iaktta bilder, lytte til tekst, musikk.
- Barnehagen arbeider med fagområdet i små grupper.
- Barnehagen gir barna erfaring med ulike malingsaktiviteter.
- Barna får erfaring med å jobbe med ulike materialer.
- I barnehagen vil barna få erfaring med ulike barneleker høytlesning, dramatisering, samt synge/lytte til musikk med ulike sangtekster og melodier.

4. Natur, miljø og teknologi

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- får kunnskap om dyr og dyreliv
- lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi
- får kjennskap til menneskets livssyklus.

Mål: Opplever glede ved å ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen

Metode:

- Barna skal få erfaring i å være ute i ulike typer vær. Barnehagen har fokus på å gi barna positive opplevelser ute i naturen. Barna får oppleve/ studere dyreliv og planteliv og får kunnskaper og erfaringer om ulike årstider.
- Barna skal gis mulighet til primærerfaringer og kjennskap til natur og nærmiljø ved barnehagen.
- Barnehagen skal legge til rette for at barna skal få eksperimentere med snø, sand og vann
- Barnehagen skal ha fokus på miljøvern. Barna skal få delta i å plukke og sortere søppel, samt erfare en begynnende forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen.
- Barna skal få erfaring med ulike arbeidsmetoder, som bygging, konstruksjon med steiner, planker og greiner.

5. Etikk, religion og filosofi

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna

- får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre, og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Mål: Erfarer at grunnleggende spørsmål er vesentlige, ved at det gis anledning og ro til undring og tenkning, samtaler og fortellinger

Metode:

- De ansatte tar seg tid til å prate med barna og undre seg sammen med dem. Dette gjøres både i hverdagsituasjoner som under måltid, i garderoben, ved stell, samt i organiserte aktiviteter i grupper, turer og samlingsstund.
- De ansatte veileder og hjelper barna til å finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- De ansatte veileder barna i forhold til hva som er rett og galt, samt å sette ord på følelser.
- De ansatte viser respekt for barnas følelser og tar dem på alvor.
- Barnehagen markerer merkedager, høytider og tradisjoner som er representert i barnehagen, og informerer om reservasjonsrett.
- De ansatte snakker med barna om religiøse symbol/ handlinger der det er naturlig.

6. Nærmiljø og samfunn

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt
- blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur
- får kjennskap til nasjonale minoriteter.

Mål:

- Barna erfarer at alle mennesker uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap.
- Barna blir kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet

Metode:

- Turer i barnehagens nærområde.
- Besøke husene der barna bor.
- Besøke for eksempel bibliotek, flymuseet, kulturhuset, 4H gård.
- Barnehagen skal sette fokus på de ulike religionene og kulturene som er representert i barnehagen.
- La barna få kunnskap om samene og nasjonaldag 6. februar.
- Barna får varierte utfordringer, uavhengig av kjønn.

7. Antall, rom og form

Utdrag fra rammeplanen:

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter
- undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer, og opplever matematikkglede.

Mål:

- Vekke barnas nysgjerrighet i forhold til begreper, tall og former.
- Gi barna erfaringer gjennom lek og aktiviteter slik at de blir opptatt av og undrer seg i forhold til rom, antall, form.

Metode:

- Barnehagen har fokus på å synliggjøre siffer og symboler.
- Barnehagen har en bevist bruk av ord og matematiske begreper, som for eksempel:
  - ❖ Over, under, mellom, foran, bak, i midten, ved siden av.
  - ❖ Tidsbegrep – i går, i dag, i morgen
  - ❖ Høyre, venstre
  - ❖ Tall og telling
  - ❖ Sortering
  - ❖ Benevne former – sirkel, trekant, rektangel.

